بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް

ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2019/HC-A/317
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: މުޙައްމަދު ސަލީމް / ފެމޯރާގެ، ރ. އިންނަމާދޫ
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ޑައިމޯފިން ޓްރެފިކްކުރުން

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު

ނިމުނު ތާރީޚް: 10 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1444 / 06 އޮކްޓޫބަރު 2022

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް:

15 ޝައްވާލް 1440

18 ޖޫން 2019

<u>އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:</u>

- ނަންބަރު: 813/Cr-C/2016
- ނިންމި ކޯޓު: ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- ބާވަތް: ހެރޮއިން ބޭނުންކުރުން
- ހުށަހެޅުން ތާރީޚް: 25 އޮގަސްޓް 2016
- ނިމުނު ތާރީޚް: 17 މާރިޗު 2019

ޖިނާއީ - ހެރޮއިން ބޭނުންކުރުން - ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 141 ވަނަ މާއްދާ - ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު)ގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)

- **ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލްގެ ރައުޔު:**

މައްސަލައިގެ ތަޢާރަފު:

1. މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 813/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށްޓަކައި ރ. އިންނަމާދޫ / ޒުވާރާގެ މުޙައްމަދު ސަލީމް[1]ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން، މި ކޯޓުން ބަލާ އިސްތިއުނާފީ މައްސަލައެކެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅީ ފަރާތަކީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހެވެ.

މައްސަލައިގެ ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތް

2. 14 ޖޫން 2016 ދުވަހުގެ 23:48 ހާއިރުކަންހާއިރު، ފުލުހުން ގާތްގަނޑަކު ޕްރޮބަބަލްކޯޒްއަކުން ދަނިކޮށް އަލިމަސްގެ ދިމާގެ ހެޑްކުއާޓަރސް ކުރިމަތިން މުޙައްމަދު ސަލީމް ފެނުނެވެ. ފުލުހުންނަށް މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ޙަރަކާތްތަކަށް ހުރިގޮތުން ވީނާ ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންދަން މަސައްކަތްކުރުމުގައި ވަގުތު މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ކަނާއަތުން ބިންމައްޗަށް ވައްޓާލި ކަޅުކުލައިގެ ބޮކްސްއެއްގެ ސިލިފޯނު ފޮރިނާގާ ބޮލީގެ، އެ ތޮރި ތިބިއިން 05 (ފަހެއް) ޕެކެޓް ސައިޒުގެ ތަކެތި ދޫކޮށްލުމުގައި 2.8269 ގްރާމް ޑައިއެސިޓައިލްމޯފީން ހިމެނޭކަމަށާއި، އެ ތޮރި ތިބިއިން ފެންނަން 5 (ފަހެއް) ޕެކެޓް ސައިޒުގެ ތަކެތި ދޫކޮށްލުމުގައި 2.8324 ގްރާމް ޑައިއެސިޓައިލްމޯފީން ހިމެނޭކަމާއި، އެ ދޫކޮށް ތިބިއިން ފެންނަން އިތުރު ޕެކެޓް ސައިޒުގެ ތަކެތި ދޫކޮށްލުމުގައި 0.5897 ގްރާމް ޑައިއެސިޓައިލްމޯފީން ހިމެނޭކަމަށް އެނަލިސިސްގެ ރިޕޯޓުން ދައްކައެވެ.[2]

---

[1] އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A376055

[2] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 813/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ "ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓް" ގެ ޚުލާޞާ

3. އެހެންކަމުން ދައުލަތުން މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 105 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ޚިލާފުވުމާއި، އެމާއްދާގެ (ށ)ގެ ދަށުން ޖިނާއީ ތުހުމަތުކުރުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާ ކުރިއެވެ.[3]

ކްރިމިނަލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމިގޮތް

4. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 813/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި ޙުކުމްކޮށްފައިވަނީ؛

"ދަންނަވާ، ށ. އިންނަމާދޫ / ފުނާދޫގެ، މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ މައްޗަށް ދައުލަތުން ކުރި ޖިނާއީ ތުހުމަތުކުރުމުގެ ކުށުގެ މިދައުވާ ޝަރީޢަތުން ސާބިތުވުމުން، މުޙައްމަދު ސަލީމް، 14 ޖޫން 2016 ވާދުވަހުގެ 23:48 އެހާކަންހާއިރު، ފުލުހުން ކައިރިން އޭޕީސް ގެ ދިހާރު ހުންނަ މަޖީދީމަގުގައި ކުރިމަތިކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި ފުލުހުންނަން މުޙައްމަދު ސަލީމް ފޮނިގެން އެއްބައި ޤާދަރަން މަސްތުވާތަކެއްޗެއް ބަޔާނުކުރުމުގެ ފުލުހުން އެސަނަދީ ގޯސް މުޙައްމަދު ސަލީމް ބަލައިގަތުމަށްޓަކައި ފުލުހުންގެ ބެލުމުގައި އޮތް ކުރީގެ ފުލުހުން މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ކަނޑައެޅިފައިވާ ވައްތަރުގެ ބޭރުގެ ސިފަތައް ފޮނި ފުލުހުން ނަގައި ބަލައިލިއިރު، އެފޮށިގަނޑުގައި ހުރި ބަރަބަރު ޑައިއެސިޓައިލްގެ ޕެކެޓުން ފެނުނު 5 (ފަހެއް) ބިލާޤް ސަރިޔާގެ ބަރަބަރު ޑައިއެސިޓައިލްގައި 2.8269 ގްރާމް ހެރޮއިން ހިމެނޭކަމާއި، އަދި ފެނުނު 5 (ފަހެއް) ބިލާޤް ސަރިޔާގެ ބަރަބަރު ޑައިއެސިޓައިލްއެގައި 2.8324 ގްރާމް ހެރޮއިން ހިމެނޭކަމާއި، އިތުރު ޕެކެޓުން ފެނުނު އިތުރު ބިލާޤް ސަރިޔާގެ ބަރަބަރު ޑައިއެސިޓައިލްއެގައި 0.5897 ގްރާމް ހެރޮއިން ހިމެނޭކަން އެޅަބަތިޔާގެ ރިޕޯޓުން ދައުލަތުން ބުނާ ދައުލަތުން ހުށަހެޅި އެންމެހައި ހެކިތަކުން މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ މައްޗަށް ހުށަހެޅުނު ހެރޮއިން ޖިނާޔަތްތަކުގެ ދައުވާ ޝަރީޢަތުން ސާބިތުވާތީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 105 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ޚިލާފުވުމާއި އެމާއްދާގެ (ށ)ގެ ދަށުން ޖިނާޔަތްތަކުގެ ކުށުން ކުށްވެރިވެއެވެ. ކަނޑައަޅާ ކަށަވަރު، މިކުށުގެ އުޤޫބާތެއްގެ ގޮތުން، އެޤާނޫނުގެ 105 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)ގެ ދަށުން ށ. އިންނަމާދޫ / ފުނާދޫގެ، މުޙައްމަދު ސަލީމް އަދަބަށް ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި -/100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކޮށް މިފައިސާ މިއަދުން (17 މާރިޗު 2019) ން ފެށިގެން 01 (އެކެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް

3 ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 813/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ "ޝަރީޢަތުގެ ނިޔުންގޮތުގެ ރިޕޯޓު" ގެ ޚުލާޞާ

ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީއަށް ދައްކާ ހަވާލުކުރުމަށް ރ. އިންނަމާދޫ / ފުލޯރާގެ، މުޙައްމަދު ސަލީމަށް އަންގައި، ޙުކުމްކޮށް މި ޤަޟިއްޔާ ނިންމިއެވެ.[4]"

މިފަދައިންނެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް

5. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 813/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާ ނިމިފައިވާގޮތް ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތްނުވާ ކަމަށް ބުނެ އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ފަރާތުން އަންނަނިވި ނުކުތާތައް ހުށަހަޅައިފައެވެ.

-5.1 މަސްތުވާތަކެތިކަމަށް ބުނެވުނުގައި ބޮނާ 5 ބޮތަލު ރަބަރު ފުޅިއެއްގައި ހުރި ޖައިމަތީން ލިބޭ ވަޒަންކުރެއްވުނު ހެރޮއިންފަދަ އެރަބަރު ފުޅިއާއި އެކުގައި ނުވަތަ ޚާއްޞަކޮށް އަދި އިތުރު ބޮތަލު ރަބަރު ފުޅިގައި ހުރިކަމަށްބުނާ ތަކެތި ހެރޮއިންފަދަ އެރަބަރު ފުޅިއާއި އެކީގައިކަން ނުވަތަ ޚާއްޞަކޮށް ޝަރީޢަތުން ސާބިތުކޮށްފައި ނުވާކަމަށް ބުނެ ހުކުމެއް ނުކުތާ،

-5.2 މަސްތުވާތަކެތީގެ ބާވަތްތައް ދިނަކުރައްވާ ކޮށްލިތަކުގައި ހިމެ އެއްޗެއްސާއި ތެލި އެއްޗެއްސާއި ދިޔާ އެއްޗެހި ހުރިމަސް މުޙައްމަދު ސަލީމް އަތުން ފެނިފައިވާ ކަމުގެ ތަޙްލީލުކޮށްފައިވާ އެއްޗެއްސަށް އަދި މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ މައްޗަށް ދިފަދަ ބޯޑު ކުރެއް އަށޭތައި ޙުކުމްގެ ކުރައްވާފައިވާ އިންސާފުގެ ތިލަވެރި ދާއިރާ އެއްވަރުކުރަމަށް ބެލުމެއްނުން ކުރިންކުރާއިލްލާ އެއްޗެސް ޝަރުޢީކަންނޭ ސާބިތު އެޅުކުރުން މުޙައްމަދު ސަލީމް ފާސްކުރެވިފައި ފުރިހަމަވެފައި ބައްދަލު ދަށަށް ގެންދިޔައަކާއި ހެދުމާ މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ކަނޑައެޅިން ވައްތަރުކުރަމަށް ކުރެވި ބެލުންތަކެގެ ސިފަތަކުގެ ތެރޭގައި ޢަމަލުކުރަން ބޭނުން 6 ރަބަރު ފުޅިތަ ޢަމަލުކުރަން ބޭނުންވާ އެއްޗީގެ ޓަނޭއިގެ ގޮތުން އެއްޗެއްސާއި

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އޮބެދުރީ ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯނު: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

އެކަށީގެންވުމާއި މުޙައްމަދު ސަލީމް ބަލާ ފާސްކުރި ވަގުތު މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ އަތުގައި އޮތް ފޯނު ވައްޓާލުމުގެ ހާދިސާއި ވަގުތު ނުލިބޭނެކަމާއި ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ހުރެ ފާސްކުރި ވަގުތު އެދުނުނަމަ މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ޗިޕް އެޅުނު އެކަށީގެންވާއިރު، އެދިހުން ވައްޓާލިކަން ބުނާ ކަނޑައަޅާފައިވާ ހާލަތުގައިވާ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ބުނެފައި ވާ ކަމަށް ނުބަލައި ބެލެވޭ ބުނާ ބަޔާން ހިމެނޭނެކަމަށެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކުގެ ތަފްސީލުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަ

6. ފުރަތަމަ ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން ދެންނެވިއީ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 813/Cr-C/2016 ޤަސްދިއްޔާގެ ބުނުމުގައި ވާ 5 ބަޔާނުގެ ތަރަފު ފުށުއެރުންގައި ހުރި ކަރިމިނަލް ހިލާ ވަޒަންކޮށްފައިވަނީ އެ ތަރަފު ބުނެފައި އެކަމުގައި ނަތީޖާ ހުރިހާކަން ޝަރީޢަތުން ސާބިތުކޮށްފައި ނުވާކަމަށެވެ. އަދި އިތުރު ބަޔާނު ތަރަފު ބުނެފައިވާގޮތުގައި ހުރިކަމަށް ދެން މަސްލި ހާލަތުގައިވާ އެ ތަރަފު ބުނެފައި އެކަމެއްކަން ނެތަސް ނުކުތާތަކުން ޝަރީޢަތުން ސާބިތުކޮށްފައި ނުވާކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން ވަކި ފަރާތަކަށް ބުރަވެ މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ މައްޗަށް ކުރި ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ބޭނުންވާ ގޮތަށްކަމަށް ބެލެވޭކަމަށެވެ. މިއީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 142 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެފައިވާ ވަކި ފަރާތަކަށް ބުރަވެ ވަކި ފަރާތަކުން ދައްކާ ބިރަކަށް ބިރުގަނެވިގެން ނިންމުމުގައި ބެލެވޭނެ ނިޔާކުރާއިރު، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެ މަތިން މިނިވަން ކޯޓެއްގެ އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި ހަމަހަމަ އިންސާފުވެރި ޝަރީޢަތެއްގައި ބެލުމުގެ ހައްޤު އޮތުމުގައި މަސައްކަތް ނިންމާއިރު ދޫކޮށްލާފައިވާކަމަށެވެ.

7. ދެވަނަ ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ވާހަކަ ދެއްކިއިރު ހަވާލާއި، އެއް އިބާރާތުގައި، ދިރާސާއެއް ހިމެނޭ އިސްތިސްނާއިން، މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ އެއްސ

ފެނިފައިވަނީ އޭގެ ތެރެއިން ކޮން ބާވަތެއްގެ އެއްޗެއްކަން ޝަރީޢަތުން ސާފުކޮށްދީފައި ނުވާކަމަށެވެ. ހަމައެއާއެކު މުޤައްރަރު ސަރީޙް ބަލާ ފާސްކުރުމަށްޓަކައި ފުދުރުސްގެ ބެލުމުގެ ދަރަން ގެންދިޔަ ވަގުތު މުޤައްރަރު ސަރީޙް ކަނޑައަޅުން ވައްޓާލިކަމަށް ބުނާ ކުރަން ބުރުސްގެ ސިޔާޤުތަ ރަޖިސްޓަރީގައި 06 ޖަހާފަ ޖުލާޗް އޮތްކަމަށް ބުނާއިރު އެ ފޮނިގެ ޗާޓެއްގެ ގޮތުން އޭގެ ތެރޭގައި އެކަށީގެންނުވާކަމަށެވެ. އަދި މުޤައްރަރު ސަރީޙް ބަލައި ފާސްކުރި ވަގުތު މުޤައްރަރު ސަރީޙްގެ އަދުގައި އޮތް ފުރި ވަގުތުގެ ބާރަކާއި ވަގުތު ނުލިބޭން ކަމުން އެ ފެތުރިން ބުނާ ބުނުމަކީ ހަރިބާރިދުލު ޝަވާނު ކަނޑައެޅޭކަމަށެވެ. މީގެ އިތުރުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 813/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި މި މައްސަލާގައި ތަޙްލީލު ރިޕޯޓު ހުރި ފަރާތް ނުވަތަ ޕިރާ ބީދި އިބްރާހީމް ރަޝީދު، މާލެ / ގ. މާދޫނިފަރު (ސްޓޭޝަން އިންސްޕެކްޓަރ 2279)ގާ މަސްތުވާތަކެތި ކިރި ގޮތާއި ގުޅޭގޮތުން ސާފުކޮށް ކިޔައިދެއްވާފައި، ނަމަވެސް އެ ފަރާތުން ގޮތް ސާފުކޮށްދީފައިނުވާކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ.

އިސްތިޢުނާފީ ނުކުތާތަކާއި ގުޅިގެން ދައުލަތުގެ ޖަވާބު

8. އިސްތިޢުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި އިސްތިޢުނާފީ ނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން ދައުލަތުން ބުނެފައިވަނީ، މި މައްސަލާގައި ފުރުން މަސްތުވާތަކެއްގެ ޖުމްލަ ބަރުދަން ވަކިވަކި ބާވަތްތަކުން މަސްތުވާތަކެއް އުކާލެވިގެންވާ ބަރުދަން ވަކިން ހިމަނާފައިވާނެކަމަށާއި، މަސްތުވާތަކެއް ތަރުތީބު ކުރެއްވި ފަރާތް ކަމުގައިވާ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން އިންސްޕެކްޓަރ އިބްރާހީމް ރަޝީދު ޝަރީޢަތަށް ހާޒިރުކޮށް މަސްތުވާތަކެއްގެ ތަޙްލީލު ރިޕޯޓާ ގުޅިގެން ދަލީލަށް ސާވަލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ވެސް ޝަރީޢަތުން ދީފައިވާކަމަށެވެ. އަދި އިސްތިޢުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ވަކީލު މިކަންކަމާއި ގުޅިގެން ކުރި ސުވާލުތަކަށް ތަޙްލީލު ކުރި ފަރާތުން ތަފްސީލީ ގޮތެއްގައި ޖަވާބުދީފައިވާކަމަށެވެ.

9. މައްސަލައާ ގުޅިގެން ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ހެކިން ދަށުކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގައި ވަރަށް ސާބިތުކޮށް މި މައްސަލާގައި މަސްތުވާތަކެތި ފެނިފައިވަނީ މުޙައްމަދު ސަލީމް ވައްޓާލި ސިނގިރޭޓު ޕެކެޓުން ކަމަށް ބުނެފައިވާކަމަށާއި، މި މައްސަލާގައި ފެނުނު މަސްތުވާތަކެތި ސިނގިރޭޓު ޕެކެޓުގެ ތެރެއިން ނުފެނުނު ކަމަށް ބުނާއިރު، ދިފާޢުން ދައުލަތުގެ ހެކިންނާއި ޝަރީޢަތުގައި ސާބިތުކުރުމުގެ ފުރުސަތު ލިބި އެކަށޭނަކަމުގެ ސާބިތުކުރުމަށް އެ ބައްޔިނާ ދަޢުވާކުރުމުގެ އިސްތިއުނާފު މަރުޙަލާގައި ދެން އިތުރަށް އެކަށޭނަކަމުގެ ސާބިތު އެނގިދާން ކަމަށް ދައުލަތުން ޤަބޫލުނުކުރާކަމަށްވެއެވެ.

10. މަސްރޫޢުވިފައިވާ މަސްތުވާ އެއްޗެހި ބިހުގެ އަތުގައި ހުރުމަކީ އިސްތިސްނާއީ ގޮތެއްގައި މުޖުތަމަޢު މަސްއޫލިއްޔަތު ގާނޫނީ ގޮތުން އުފެއްދުމެއް ކަމެއް ކަމުގައިވިޔަސް އެ ނިންމުމަކީ ބަދަލު އިންސާފުވާކަމުގައި، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/23 ޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކުރި ކަންކަން މި މައްސަލާގައި ތަޠުބީޤުކުރެއްވުމުގައި އެ ޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނިޔާތަކުގެ ރޫޙާއި ނިންމުމާއި މިޔާރު އިސްތިސްނާއީ ހާލަތުތަކާ ޤަޟިއްޔާގައި ހިމެނޭ ކަންތައްތަކާ ޤަރާރުކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ އަތުން ވައްޓާލި ސިނގިރޭޓު މަސްތުވާތަކެތި ފެނުނުކަމާއި އަދި ފުލުހުން މިނާ ބަލައިގަނެފައިވާ ވަކި މީހާގެ ބަޔާނުގައި ހުރި ގޮތުން ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 813/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމުގައި ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ގޮތުން ފުރިހަމަވާގޮތަށްކަން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމުގައި އަދި ވަކި ފާހަގަކޮށް ބަރަބަރުކޮށް ނިންމުމުގެ ޤާނޫނީ ފަދަ ޤާނޫނީ ބައްޔިނާގެ ނަތީޖާ ދައުލަތުން ދޫކޮށްލަމެވެ.

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން

އިސްތިއުނާފު ފުރަތަމަ ނުކުތާއާގުޅޭ

11. މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ފުރަތަމަ ނުކުތާއަށް ބަލާއިރު އެ ނުކުތާއަކީ މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭކަމަށް ޙުކުމުގައި ބުނާ 05 (ފަހެއް) ބްލެޗު ރަބަރު ޕެކެޓްތަކުގައި ހުރި ޑައިމޯފީން ކިޔާ ވަޒަންކުރިއިރު، ކިޔާފައިވަނީ އެ ރަބަރު ޕެކެޓާ އެކުގައި ނުވަތަ ނޫންކަން އަދި އިތުރު ބްލެޗު ރަބަރު ޕެކެޓްގައި ހުރިކަމަށް ބުނާ ތަކެތި ކިޔާފައިވަނީ އެ ރަބަރު ޕެކެޓާއި އެކުގައިކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ޝަރީޢަތުން ސާބިތުކުރައްވާފައި ނުވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ. އެގޮތުން އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ފާހަގަކުރި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

12. ހުރިހާ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން ފަނޑިޔާރަކު ރިޢާޔަތްކުރަންވީ ކަންކަން ޤާނޫނު ނަންބަރު: 13/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަނޑިޔާރުންގެ ޤާނޫނު) ގެ 05 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވެއެވެ. އެ މާއްދާގައި ފަނޑިޔާރުންގެ ނިންމުންތައް ނިންމުމުގައި ފަނޑިޔާރުން އަމަލުކުރާނީ ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުތަކާއި ބަޔާންކޮށްދީފައިވެއެވެ. ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުގައި ވަކި ޙުކުމެއް ކަނޑައަޅާފައިނުވާ ކަންކަން ނިންމުމުގައި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި އެކަމުގެ ކަނޑައަޅާފައިވާ ޙުކުމް ފަނޑިޔާރުން ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްދީފައިވެއެވެ. މި ޙުކުމް އަމަލުކުރުމުގައި ފަނޑިޔާރު ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ ކަންކަމަކީ؛

1. މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ހެއްކާއި ދަލީލު؛ އާއި
2. މައްސަލާ އެއްފަދަ އެހެން މައްސަލަތަކުގައި އެ ކޯޓުން ކުރިން ކޮށްފައިވާ ޙުކުމް ނުވަތަ އެ ކޯޓަށްވުރެ މަތީ ކޯޓުތަކުން ކޮށްފައިވާ ޙުކުމް: އާއި
3. ވަކި ފަރާތަކަށް ނުޖެހުމާއި، ވަކި ފަރާތެއްގެ ނުފޫޒު ނުފޯރުވުމާއި، ވަކި ފަރާތަކުން ދައްކާފާނެ ބިރަކަށް ޖެހިލުންނުވުމާއި ތަޢައްޞުބުން އެއްކިބާވުމެވެ.

13. ޤާނޫނު ނަންބަރު: 17/2011 (މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 141 ވަނަ މާއްދާއާއި ޖަދުވަލު 1 ގައި ހިމެނޭ މަސްތުވާތަކެތީގެ ބަރުދަން ބަލާނޭ ގޮތުގެ އުސޫލު ބަޔާންކޮށްދޭ މާއްދާއެވެ. މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، ދިޔާއެއްގެ ޝަކުލުގައި ހުރި ޖަދުވަލު 1 ގައިވާ މަސްތުވާތަކެއްޗެއް ހުރި، އެހެން އެއްވެސް އެއްޗަކާ އެއްކޮށްފައި ކަމުގައިވާނަމަ، އެ މަސްތުވާތަކެއްޗެއްގެ ބަރުދަނަކީ، އެ ހުރިހާ އެއްޗެއްގެ ޖުމުލަ ބަރުދަނަށްކަމުގައެވެ. މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރަނީ ދިޔާއެއްގެ ޝަކުލުގައި ނޫން، ޖަދުވަލު 1 ގައިވާ މަސްތުވާތަކެއްޗަކާއި ޖަދުވަލު 2 ގައިވާ މަސްތުވާތަކެއްޗެއް އެއްކޮށްފައި ކަމުގައިވާނަމަ، އެ އެއްޗެއްގައި ގިނައިން ތަރަގަވާން ހުރި ޖަދުވަލު 1 ގައިވާ މަސްތުވާތަކެތި ކަމުގައިވާނަމަ، ކާނާގެ ޝަކުލުގައި އެ ހުރި، ޖަދުވަލު 1 ގައިވާ މަސްތުވާތަކެތި ކަމުގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ބެލެވޭނެކަމުގައެވެ.

14. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ މައްސަލަ ސާބިތުކުރުމަށް ދައުލަތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ޑްރަގް ޓެސްޓް ސަރޓިފިކެޓުގެ ނަންބަރު: K(e)/DR/2016/1481 މަސްތުވާތަކެތީގެ ތަޙުލީލް ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ މަސްތުވާތަކެއްޗަކީ ޑައިއަސިޓައިލްމޯފިން، އެސިޓިލްކޯޑީނެވެ. ޑައިއަސިޓައިލްމޯފިނަކީ، މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 01 ގައި، މަނާކުރެވިފައިވާ މަސްތުވާތަކެތީގެ ގޮތުގައި ލިސްޓުކޮށްފައިވާ ބާވަތެކެވެ. އަދި އެސިޓިލްކޯޑީނަކީ ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 2 ގައި، ބޭހުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވޭ މަސްތުވާތަކެތީގެ ގޮތުގައި ލިސްޓުކޮށްފައިވާ ބާވަތެކެވެ. މި ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ އަންނަނިވި ބާވަތަށް ބެހުމުން، ފުރިފައިވާ މަސްތުވާތަކެތީގެ ތެރެއިން ދިމާވަން ހުރި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި ލިސްޓުކޮށްފައިވާ ޑައިއަސިޓައިލްމޯފިން ހިމެނެއެވެ.

#	އެވިޑެންސް ނަންބަރު	ތަކެތީގެ ތަފްސީލް	ޑްރަގްސްތަކެތީގެ ޖުމްލަ ބަރުދަން (ގްރާމް އިން)	ނަތީޖާ	އެނަލިސިސްގެ ނަތީޖާ %	ބަރުދަން (ގްރާމް އިން)	ތަޙުލީލު ކުރި ތާރީޚާއި ގަޑި
1	QE1609189	05 ރަބަރު ފުޅުކޮށް ބަނދެ ސަޔާޖުގެ (ޑްރަގްސްކަމަށް ޝައްކުކުރާ ހުދުކުލައިގެ އެއްޗެއް ހުރި)	2.8269	ހެރޮއިން	9.888	0,2795	20-06-2016 12:58
				އެސެޓިލްކޮޑީން	2.182	0.0617	
2	QE1609191	05 ރަބަރު ފުޅުކޮށް ބަނދެ ސަޔާޖުގެ (ޑްރަގްސްކަމަށް ޝައްކުކުރާ ހުދުކުލައިގެ އެއްޗެއް ހުރި)	2.8324	ހެރޮއިން	10.895	0.3086	20-06-2016 13:16
				އެސެޓިލްކޮޑީން	2.021	0.0572	
3	QE1609193	01 ރަބަރު ފުޅުކޮށް ބަނދެ ސަޔާޖުގެ (ޑްރަގްސްކަމަށް ޝައްކުކުރާ ހުދުކުލައިގެ އެއްޗެއް ހުރި)	0.5897	ހެރޮއިން	13.751	0.0811	20-06-2016 13:34
				އެސެޓިލްކޮޑީން	2.053	0.0121	

15. އިސްތިއުނާފުވުން ޑްރަގްސްތަކެތީގެ ތަފްޞީލް ރިޕޯޓް ތައްޔާރުކުރި ފޮރެންސިކް ސައިންސް އިންސްޕެކްޓަރ އިބްރާހީމް ރަޝީދު (ސ.ނ. 2279) މި މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތަށް ހެކިބަސް ދީފައިވެއެވެ. އޭނާގެ ހެކިބަހުގައި ބުނެފައިވަނީ "ޖުމްލަ ބަރުދަން ތަޙުލީލުކުރުމުން މިދަނީ ސާމްޕަލްގައި ހުންނަ ތަކެތި، ކުރީގެ ބަރުދަން ޖުމްލަ ވެސިން އެނަލައިޒްކޮށްގެން ތަޙުލީލުކުރުމުން މި އެނގެނީ މިގައި ހުރި ކޮންކޮން އެއްޗެއްސެއްކަން..." މިހެންނެވެ. ޖުމްލަ ބަރުދަން ބަޔާންވެފައިވާ ސާމްޕަލްގައި ހުރި ކެމިކަލްތަކެއް މި އިބާރާތުން އެނގެއެވެ. އަދި ރަބަރު ގަނޑު ހިމަނައިގެން ނޫންކަމެވެސް އެ އިބާރާތުން އެނގެއެވެ. އެހެންކަމުން ބަރުދަން ބަޔާންވެފައިވާގޮތް ޝަރީޢަތަށް ވަރަށް ސާފުކޮށް އެނގެންހުރެއެވެ.

16. ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ހައިކޯޓުން މައްސަލަތައް ބަލާނީ ދަށު ކޯޓުގައި ހުށަހެޅި ހެކިތަކާއި ދިފާޢުތަކާ އަސާސްކޮށްގެން ބަލައިގެންކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މި މާއްދާއިން އެނގިގެންދަނީ ހައިކޯޓުން މައްސަލަ ބެލުމުގައި ބަލާނީ ވަނީ ދެ ކަމަކަށް ކަމެވެ. އެއީ ދަރަޖަކޯޓަށް ހުށަހެޅުނު ހެކިތަކާއި ދިފާޢުތަކެވެ.

17. މުޙައްމަދު ސަޢީދުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި މި ނުކުތާގެ މައިގަނޑު ވާހަކައަކީ، މި މައްސަލައިގައި ޑްރަގްސްތަކެތީގެ ބަރުދަން ބަލާފައިވާގޮތް ސާފުވާން ނެތްކަމުގައެވެ. ކުރިންވެސް ފާހަގަކުރި ފަދައިން

މަސްތުވާތަކެތީގެ ތަޙްލީލު ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރި ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން އިންސްޕެކްޓަރ އިބްރާހީމް ރަފީޢު (ސނ. 2279) މި މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތަށް ހެކިބަސް ދީފައިވެއެވެ. އަދި ހެކިވެރިޔާއާ ސުވާލު ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު މުޙައްމަދު ސަލީމް އަށްވެސް ލިބިފައި އޮތެވެ. އެހެންނަމަވެސް މަސްތުވާތަކެތީގެ ބަރުދަން ކިރި ގޮތުގެ އެއްވެސް ސުވާލެއް މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ވަކީލުން ހެކިވެރިޔާއާ ކޮށްފައިނުވާކަން އެނގެންއޮތެވެ. އެހެންކަމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ 813/Cr-C/2016 ނަންބަރު ޤަޟިއްޔާ، އެ ކޯޓުން ނިންމުމުގައި މަސްތުވާތަކެތީގެ ބަރުދަން ބަޔާންވެފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު: 17/2011 (މަސްތުވާތަކެތިއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުސޫލުގެ ތެރެއިންނޫންކަމަށް މިހިސާބުގައި ބޭނުން އެއްވެސް ޗާޖެއް ނެތްކަމުގައި އަހުރެން ދެކެމެވެ.

އިސްތިޢުނާފު ދެވަނަ ނުކުތާއާގުޅޭ

18. ދެވަނަ ނުކުތާއެއްގެ ގޮތުގައި މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ވަކީލުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ އަތުން ފެނިފައިވާ މަސްތުވާތަކެތީގެ ތެރެއިން ކޮން ބާވަތެއްގެ އެއްޗެއްކަމާމެދު ސުވާލު އުފެދޭކަމާއި، މުޙައްމަދު ސަލީމް ބަލައި ފާސްކުރި ވަގުތު މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ އަތުގައި އޮތް ފުރި ވައްޓާލުމުގެ ޙާލަތާއި ވަގުތު ނުލިބޭނެކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

19. ޤާނޫނު ނަންބަރު: 17/2011 (މަސްތުވާތަކެތިއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 07 ވަނަ މާއްދާގައި މަސްތުވާތަކެތި މާނަކޮށްދީފައިވެއެވެ. އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރަނީ މަސްތުވާތަކެތި ކަމަށް ބެލެވެނީ، މަނާކޮށްފައިވާ މަސްތުވާތަކެތި ކަމުގައި ޖަދުވަލު 1 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކޮންމެ އެއްޗެއް ނުވަތަ މާއްދާއަކާއި، އެއިން އެއްޗެއް ނުވަތަ މާއްދާއެއް ހިމެނޭ ހުރި ކޮންމެ އެއްޗަކާއި، ބޭހުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާ މަސްތުވާތަކެތި ކަމުގައި ޖަދުވަލު 2 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކޮންމެ އެއްޗަކާއި، އެއިން ބާވަތެއް ހިމެނޭ ހުރި ކޮންމެ އެއްޗެއްވެސް ހިމެނޭގޮތުންކަމުގައެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އޮރިޗިޑް ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

20. ކުރިން ވެސް ފާހަގަކުރި ފަދައިން، ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށް ބަލާއިރު ބަޔަކަށް ޖެހުނު ފުރުން މަސްތުވާތަކެއްޗަކީ ޗެޕްޓަރު 1 ގައިވާ މަސްތުވާއެއްޗެއްކަން ނުވަތަ ނުނިކުމެއްގައި، އެހެން އެއްވެސް އެއްޗަކާ އެ އެއްޗެއް އެއްކޮށްފައި ހުރި އެއްޗެއްކަން ނުވަތަ ނުނިކުމެއްގެ. އަދި، ޗެޕްޓަރު 1 ގައިވާ މަސްތުވާއެއްޗާއި ފުރިހަމައިން ޗެޕްޓަރު 2 ގައިވާ މަސްތުވާއެއްޗެއް ނަމަ، އެ އެއްޗެއްގައި ދިނައިން ފާހަގަވާން ހުރި ކޮން ބާވަތެއްގެ މަސްތުވާއެއްޗެއްކަމެއް. އަދި ދިނައިން ފާހަގަވާން ހުރި ޗެޕްޓަރު 1 ގައި ހިމެނޭ މަސްތުވާއެއްޗެއް ނަމަ، އެއާއި އަޅާއި އެ ހުރި، ޗެޕްޓަރު 1 ގައިވާ މަސްތުވާތަކެތީގެ ކުރުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

21. މި މައްސަލަ ސާބިތުކުރުމަށް ދައުލަތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ކެމިކަލް ޓެސްޓް ސަރޓިފިކެޓްގެ ނަންބަރު: K(e)/DR/2016/1481 މަސްތުވާތަކެތީގެ ތަޖުރިބާ ރިޕޯޓަށް ބެލުމުން، މައްސަލައިގައި ފުރިހަމައިން މަސްތުވާތަކެތީގެ ދެ ބާވަތެއްކަމުގައިވާ، ޑައިއެސިޓައިލްމޯފިން، އޮޕިއޮއިޑްތަކެއް. މި ރިޕޯޓް ބެލުމުން، މުޅިއެއްކޮށް ސާމްޕަލްގެ އަޅުން ފުރިހަމައިން ކޮން ބާވަތެއްގެ މަސްތުވާއެއްޗެއްކަން ސާބިތުވެއެވެ.

22. ދައުލަތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ގޮތުން އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ފާހަގަކުރާ މުޅިއެއްކޮށް ސާމްޕަލް ބަލައި ފާހަގަކުރި ވަގުތު މުޅިއެއްކޮށް ސާމްޕަލްގެ އަޅުގައި އޮތް ފުރި ވަރުބޮޑުވުމުގެ ބާރުބާރި ވަގުތު ނުފެންނަކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅައެވެ.

23. ދައުލަތުން ހުށަހަޅާ ގޮތުގައި ހުރަހެއް ޑޮކިއުމެންޓް ފާހަގަކޮށް ފުރިހަމަ ކެމިކަލް ޓެސްޓް ސަރޓިފިކެޓް ޢާދަޔާ ޑޮކިއުމެންޓް ފާހަގަކޮށް ކެމިކަލް ޓެސްޓް ސަރޓިފިކެޓް ތަފްސީލް އިތުރުން ޝަރީޢަތަށް ދިން ހުށަހަޅައި މުޅިއެއްކޮށް ސާމްޕަލް އަޅުގައި ވަރުބޮޑުވަނީ ބަލާނުލެވުނު ކުރުވައެވެ. އަދި ސިއްރިލްގެ ދިރާސާކުރުމުން، މަސްތުވާތަކެތީގެ ކުރުގައި ސާބިތުކުރެވޭނެ އަޅުގައި ހުރިކަމުގައި ބަލައެވެ. އަދި އެ އަޅުގައި ވަރުބޮޑު މުޅިއެއްކޮށް ސާމްޕަލް ބަލާފާސްކުރުމުގައި ދެވުނު ވަގުތު ކުރުގައި ބަލަހައްޓައެވެ.

24. ދިފާޢުން ހެކިންގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅި ހެކިންގެ ތެރެއިން ޝަރީޢަތުން ހެކިބަސް ނަގާފައިވަނީ ގދ. ހޯނޑެއްދޫ، ބިންމާގެ އަޙްމަދު އަސީލް[5]، މއ، ވިލާޖޭޖާރު، މުޙައްމަދު އަޒްލީމް[6] އަދި ވ. ހިންމަވަތް، މުޙައްމަދު މުޖުތަބާ[7]އެވެ.

25. ދިފާޢުން ހުށަހެޅި ހެކިންގެ ހެކިބަހަށް ބަލާއިރު ހުރިހާ ހެކިންގެ ހެކިބަހުންވެސް އެނގެންއޮންނަނީ ހާދިސާ ހިނގައިދިޔަ ދުވަހު އެވަގުތު މުޙައްމަދު ސަޢީދާއި ދިމާވި ކަމެވެ. އަދި މުޙައްމަދު ސަޢީދު އަތުން އެއްޗެއް އެއްލާލިކަމަށް ފެނުނުކަމަށް ބުނާ ވަގުތަކީ އެއާ ބަރާބަރަށް ހުކުރު ނަމާދުކުރުމަށްފަހު، އެ ވަގުތު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ގޮތުގައި ބުނެފައިވާ އެއްފަހަރު ހެކިވެރިޔަކު ނުދެކޭކަމެވެ. ހުރިހާ ހެކިވެރިންވެސް ބަލާ މުޙައްމަދު ސަޢީދާއި އެއާ ދުރުދުރުން ހިސާބެއްގައިކަމަށް އެ ހެކިވެރިން ބުނި ކަމުގައިވީނަމަވެސް އެ ވަގުތު ސީދާ މުޙައްމަދު ސަޢީދު ގޮތުގައި އެ ހެކިވެރިން ނުދެކެވުނު އާއްމު އަތުން އެއްލާލިކަމުގެ ޝަކުވާއެއް ނޫނުކަމެވެ. މިގޮތުން، ހުރިހާ ހެކިވެރިންގެ ހެކިބަހުގައިވެސް މުޙައްމަދު ސަޢީދުގެ ކައިރިން ފުދުނު ޒާތްބެއް ނިގުޅަން ފެނުނު ކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ.

26. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން ކުށުން ބަރީއަށްވުމަށް މަސައްކަތްކުރުމަށްޓަކައި އެކަށީގެންވާ ވަގުތާއި، އެކަށީގެންވާ ވަސީލަތްތަކެއް ލިބިގެންވާކަމާއި، އަދި އެ ތިމާ އިޚްތިޔާރުކުރާ ޤާނޫނީ ވަކީލަކާ މަޝްވަރާކުރުމަށް ފުރުޞަތު ލިބިގެންވާކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

27. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2016/SC-A/21 **އަބްދުﷲ ޒަކީފް ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް** ގެ މައްސަލައިގައި، މުއްތަހަމަށް ދިފާޢު އޮންނަންޖެހޭނީ ކަމާއި، މުއްތަހަމު ކުރިމަތިވާ ދިފާޢު ސާބިތުކުރުމުގައި މުއްތަހަމަކަށް އޮންނަނީ ސާބިތުކުރުމުގެ ޤާނޫނީ ބުރަ ނޫނަސް ސާބިތުކުރުމުގެ ހެކި ހުށަހެޅުމުގެ ބުރަކަމާއި، ސާބިތުކުރުމުގެ ޤާނޫނީ ބުރައަކީ ކުށުގެ ޢުންސުރުތައް ސާބިތުކުރުމަށް ނުވާނަމަ

A097943 [5]

A069184 [6]

A102669 [7]

ކަމެއް ހިނގިކަން ނުވަތަ ހިނގާފައިވާކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ބާރަކަމާއި، މި ބާރު ސާބިތުކޮށްދޭންޖެހޭނީ ބޭރުން ބާރުވެވޭ މިންގަޑުންނެތިކަމާއި، މި ޝަރީޢަތުގައި ދައުލަތުގެ ވައްކަން އެއީ ސާބިތުކުރުމުގެ ބާރު މުއްދައީއަށް ބަދަލުވާނޭކަމާއި، މި ޝަރީޢަތުގައި މުއްދައީގެ ދެކޭގޮތް ދައުލަތުން ހުށަހަޅާ ދަޢުވާ އަ ނޫން ގޮތަކަށް މުއްދައީއަކަށް ސާބިތުކޮށް ދެވިފައިވާނަމަ ދައުލަތުން ކުރި ދަޢުވާ ސާބިތުވެފައިވާކަމަށް ބަލަންޖެހޭނީކަމަށާއި، ސާބިތުކުރުމުގެ ހުރި ހުރިހާހެކިތަކުގެ ބާރުގަދަ މުއްދައީގެ މައްސަލަ ކުރިން ތުހުމަތާ ގުޅޭ ސަބަބު އެއްގޮތް މިންވަރަށް މުއްދައީގެ ހުރި ހުރިހާހެކިތަކުގެ ބަރާބަރު މި ޝަރީޢަތުގައި މުއްދައީގެ ވައްކަން ތުހުމަތާއިގުޅޭ ސަބަބު އެއްގޮތް މިންވަރަށް ހުރިކަމަށް ހުރިހާގޮތަކުން ދައުލަތުން ހުރިހާ ދަޢުވާ އަ ހުރިހާގޮތަކުން ސާބިތުވެފައިވާކަމަށް ބަލަންޖެހޭނެކަމަށް ބާރުއަޅުއްވައިފައެވެ.

28. މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ އަތުގައި އޮތް ފޯނު ވައްޓާލުމުގެ ބާރުލާފައި ވަޒަން ނުލިބޭނޭކަމަށް އެފަރާތުން ބުނި ނަމަވެސް އެފަރާތުން ހުށަހެޅި ހެކިންގެ ހެކިބަހުން އެކަން ސާބިތުކޮށްދީފައިނުވެއެވެ. ހަމައެއާއެކު މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ އަތުން ވައްޓާލި ދޯނިގައި 06 ރަބަރު ޖެހޭ ލުމަށް މުސްތަޤިއްލުކަމުގައި ބޭނުންކަމަ، އެ ކަން ސާބިތުކުރުމަށް މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ޖިނާއީ ނުވަތަ މުޙައްމަދު ސަލީމް އުފެދިފައިވާ ބަރާއަތްކަން މި ދަނޑުވި ޤާނޫނުއަސާސީން އަންގައެވެ. ނަމަވެސް ބެލުމުން ފަރާތުން މުޙައްމަދު ސަލީމަށް މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ދިފާޢު ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ފަރުވާއެއް އަންގައިނުދޭނެއެވެ.

29. އެހެންކަމުން ބެލުމުން ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 813/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާއަށް ބަދަލު ގެނެސްދޭންޖެހޭ ފާހަގަ ސަބަބެއް އޮތް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑަށް ނުފެނެއެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒްގެ ރައުޔު

30. ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލްގެ ރައުޔާ އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދުގެ ރައުޔު

31. ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލްގެ ރައުޔަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަމެވެ.

ހުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ކަންކަން އެކުލެވިގެން ހުރުމުން، އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައި ވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 813/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާއަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭފަދަ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ސަބަބެއްނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ހުކުމް ކުރީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބަލައި ހުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް

(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު